

Komentář

Zahraniční obchod, který od 3. čtvrtletí 2008 provázal pokles, zaznamenal v 1. čtvrtletí 2010 opětovně růst. Výsledkem zvýšení vývozu i dovozu proti 1. čtvrtletí 2009 byl meziročně vyšší obrat zahraničního obchodu o 9,8 % (98,6 mld. Kč). Saldo zahraničního obchodu skončilo v 1. čtvrtletí 2010 nejvyšším čtvrtletním přebytkem (47,3 mld. Kč) od vzniku České republiky.

Na vývoj zahraničního obchodu podle Klasifikace produkce CZ-CPA měl podstatný vliv vývoz a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu¹. V 1. čtvrtletí 2010 v porovnání s 1. čtvrtletím 2009 vývoz výrobků zpracovatelského průmyslu vzrostl o 11,4 % (55,2 mld. Kč) a jejich dovoz se zvýšil o 9,5 % (40,5 mld. Kč). Postavení výrobků zpracovatelského průmyslu na celkovém vývozu posílilo z 92,7 % v 1. čtvrtletí 2009 na 93,3 % v 1. čtvrtletí 2010 a na celkovém dovozu ve stejném období vzrostlo z 87,7 % na 88,2 %. V důsledku posílení Kč k EUR a zejména k USD zaznamenal vývoz i dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu vyjádřený v těchto měnách výraznější meziroční zvýšení oproti zvýšení v Kč. V přepočtu na EUR vzrostl vývoz o 18,9 % a dovoz o 16,8 % a v přepočtu na USD byl vyšší vývoz o 26,2 % a dovoz o 23,9 %.

Ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu měly nejvýraznější zastoupení (20,8 % oproti 18,1 % v 1. čtvrtletí 2009) motorová vozidla, přívěsy a návěsy, jejichž vývoz se meziročně zvýšil o 28,2 % (24,6 mld. Kč) na 112,0 mld. Kč. K dalším komoditám s výrazným podílem na vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu patřily počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení (16,4 %), které meziročně navýšily vývoz o 5,6 mld. Kč, stroje a zařízení (12,0 %), jejichž vývoz meziročně vzrostl o 1,9 mld. Kč, elektrická zařízení (9,3 %) s meziročním růstem vývozu o 8,1 mld. Kč, pryžové a plastové výrobky (5,1 %), u kterých vývoz meziročně vzrostl o 4,1 mld. Kč a chemické látky a přípravky (4,8 %) s meziročním zvýšením vývozu o 5,1 mld. Kč.

V dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu nejsilnější pozici (19,7 % proti 19,4 % v 1. čtvrtletí 2009) zaujaly počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení, jejichž dovoz meziročně vzrostl o 9,4 mld. Kč. Dalšími položkami dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu s významnějším podílem byly motorová vozidla přívěsy a návěsy (11,0 %), u kterých byl zřejmý největší meziroční nárůst dovozu (9,6 mld. Kč), stroje a zařízení (8,9 %), které však provázal meziroční pokles dovozu o 3,4 mld. Kč, chemické látky a chemické přípravky (8,1 %), základní kovy (8,0 %), elektrická zařízení (7,7 %), pryžové a plastové výrobky (5,6 %), potravinářské výrobky (4,7 %) a základní farmaceutické výrobky a farmaceutické přípravky (3,9 %). Kromě výrobků zpracovatelského průmyslu měly z ostatních položek CZ-CPA v celkovém dovozu důležitý podíl (7,8 %) ropa a zemní plyn (CZ-CPA 06).

Kladné saldo zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu dosáhlo 70,8 mld. Kč a bylo meziročně o 14,7 mld. Kč vyšší. Největší přebytek (60,3 mld. Kč proti 45,3 mld. Kč v 1. čtvrtletí 2009) zaznamenal zahraniční obchod s motorovými vozidly, přívěsy a návěsy. Kladné saldo meziročně vzrostlo u obchodu se stroji a zařízeními o 5,3 mld. Kč, s elektrickým zařízením o 2,4 mld. Kč a s pryžovými a plastovými výrobky o 0,9 mld. Kč, meziročně naopak kleslo u obchodu s kovodělnými výrobky o 2,5 mld. Kč. Největší schodek obchodu s meziročním navýšením o 3,8 mld. Kč zaznamenaly základní kovy, dále pak chemické látky a chemické přípravky a potravinářské výrobky. Z položek mimo výrobků zpracovatelského průmyslu vysoký schodek (33,0 mld. Kč proti 32,0 mld. Kč v 1. čtvrtletí 2009) byl zřejmý u zahraničního obchodu s ropou a zemním plynem.

Největší část zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu se v 1. čtvrtletí 2010 stejně jako v 1. čtvrtletí 2009 uskutečnila se státy EU. Z celkového vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu připadlo v 1. čtvrtletí 2010 na jejich vývoz do států EU 84,1% (84,7% v 1. čtvrtletí 2009) a z celkového dovozu těchto výrobků představoval jejich dovoz ze států EU 69,6 % (68,7 % v 1. čtvrtletí 2009). Vývoz i dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu v relaci ke státům EU byl meziročně vyšší o 10,6 % a 11,0 %. Na vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu do států EU se nejvýznamněji podílela motorová vozidla, přívěsy a návěsy (21,4 %), počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení (16,7 %), stroje a zařízení j. n. (11,3 %) a elektrická zařízení (9,1 %); v dovozu ze států EU byla nejvíce zastoupena motorová vozidla, přívěsy a návěsy (13,8 %), základní kovy (9,9 %), počítače, elektronická a optická zařízení a přístroje (9,7 %) a chemické látky a chemické přípravky (9,5 %). Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu ve vztahu k EU měla příznivý vliv na kladné saldo celkové bilance zahraničního obchodu. V 1. čtvrtletí 2010 skončila přebytkem 127,1 mld. Kč proti 116,1 mld. Kč ve stejném období roku 2009.

Ostatní teritoriální uskupení měla výrazně nižší podíl na zahraničním obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu. Např. rozvojové ekonomiky a evropské tranzitivní ekonomiky a SNS se podílely v 1. čtvrtletí 2010 na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu 4,4 % a 4,1 % a na celkovém dovozu těchto výrobků 7,8 % a 1,6 %. V dovozu z evropských tranzitivních ekonomik a SNS měla nejvýznamnější pozici s podílem 75,8 % na celkovém dovozu z těchto států ropa a zemní plyn. Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu ve vztahu k rozvojovým ekonomikám skončila v 1. čtvrtletí 2010 schodkem 12,9 mld. Kč proti 13,9 mld. Kč v 1. čtvrtletí 2009 a k evropským tranzitivním ekonomikám a SNS zaznamenala přebytek 15,0 mld. Kč v porovnání s 14,7 mld. Kč v 1. čtvrtletí 2009.

¹ (Sekce C-oddíly 10 až 33).